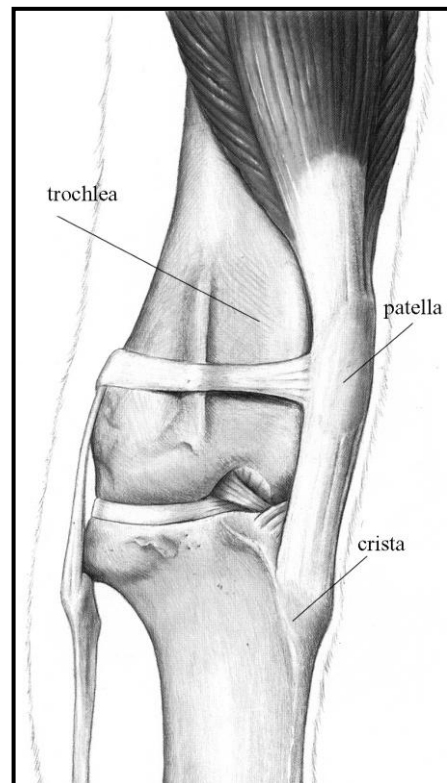

Patellaluxatie

Patellaluxatie is een aandoening die frequent wordt gezien bij de Engelse en Franse Bulldog, de Chihuahua, Yorkshire Terrier, Dwergkees en dwergpoedel. Het is niet bekend hoe hoog het percentage honden is van deze rassen die patellaluxatie hebben. Er zijn echter wel veel honden die patellaluxatie hebben, maar die hiervan, gelukkig, geen klachten hebben. Dit roept gelijk een aantal vragen op: waarom hebben zoveel honden van bovenstaande rassen patellaluxatie en waarom hebben ze dan toch relatief zo weinig klachten, zijn deze rassen misschien anders qua bouw of hebben de honden een andere pijngrens?

Wat is patellaluxatie?

De patella (knieplaat) is een sesambeentje in de pees van de musculus Quadriceps, dit is de dijbeen spier aan de voorkant van het dijbeen. De spier hecht aan in de lies en aan de onderzijde is de aanhechting van de spier, die overgaat in de kniepees, aan de punt van het scheenbeen (crista tibia). Tijdens de beweging van het achterbeen wordt de knie gebogen en gestrekt en glijdt de patella op en neer door de groeve op het dijbeen (trochlea). Indien de patella niet mooi recht op en neer door de trochlea glijdt, maar aan de binnen- of buitenzijde van de trochlea schiet spreken we van patellaluxatie. Bij het naar buiten luxeren van de patella noemen we het een patellaluxatie naar lateraal, bij het naar binnen luxeren een patellaluxatie naar mediaal.

Ernst van patellaluxatie

De mate van patellaluxatie wordt in verschillende graden van ernst uitgedrukt:

Graad 1: Incidenteel luxeert de patella die weer spontaan door het strekken van het been terug in de trochlea komt. Bij rotatie van het scheenbeen kan de patella met de hand geluxeerd worden.

Graad 2: Regelmatig optredende luxatie met duidelijke problemen. De geluxeerde patella kan zonder hulp weer terugkomen in de trochlea.

Graad 3: Continu aanwezige patellaluxatie, waarbij het mogelijk is met de hand de patella weer in de trochlea te krijgen.

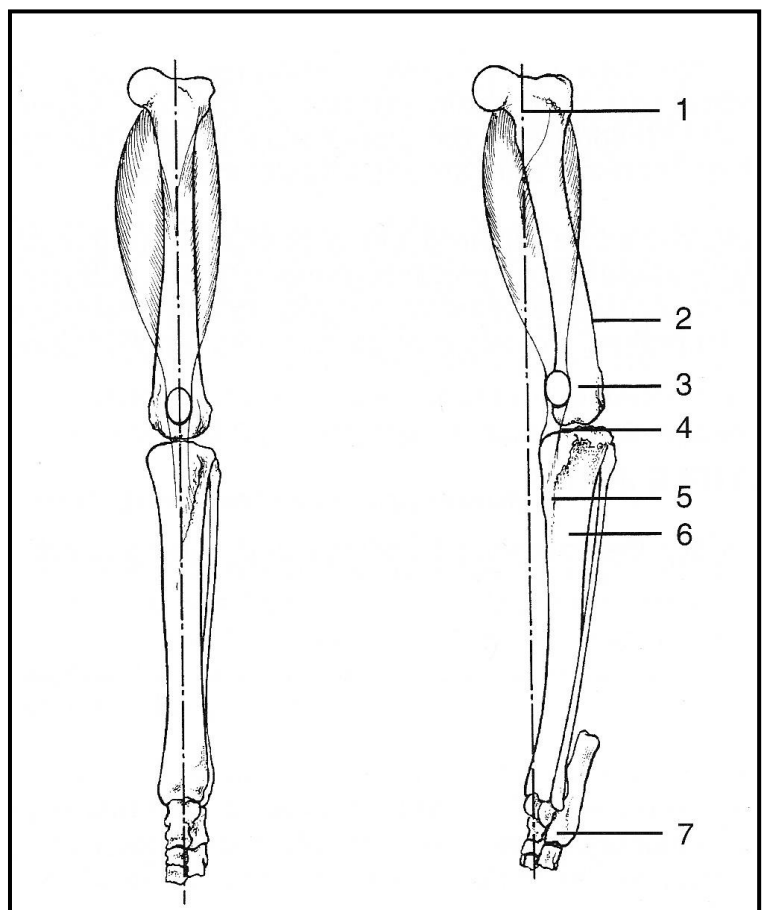
Graad 4: Continu aanwezige patellaluxatie, waarbij het **niet** mogelijk is met de hand de patella weer in de trochlea te krijgen.

Oorzaken van patellaluxatie naar mediaal

Wat is nu precies de oorzaak van patellaluxatie? Dit is vaak niet één oorzaak, maar een complex van oorzaken. Een complex van erfelijke oorzaken (o.a. stand van het been) en milieufactoren spelen hierbij een rol. Onder milieufactoren wordt onder meer verstaan overgewicht, te veel of te weinig beweging en dan vaak ook nog verkeerde beweging, veel springen en te weinig bespiering.

In onderstaande figuur wordt de erfelijke aanleg van de stand van het been weergegeven met zeven mogelijke oorzaken, maar let op, indien de patella luxeert kan dit natuurlijk ook komen door een combinatie van meerdere erfelijke oorzaken!

1. afwijkende stand van de heupkop en -hals, waardoor een O-benige stand op kan treden
2. onderste derde gedeelte van het dijbeen is naar binnen gebogen
3. de groeve (trochlea) is erg ondiep in aanleg
4. een ontwikkelingsstoornis van de binnenste rolkam van het dijbeen, waardoor deze te klein blijft

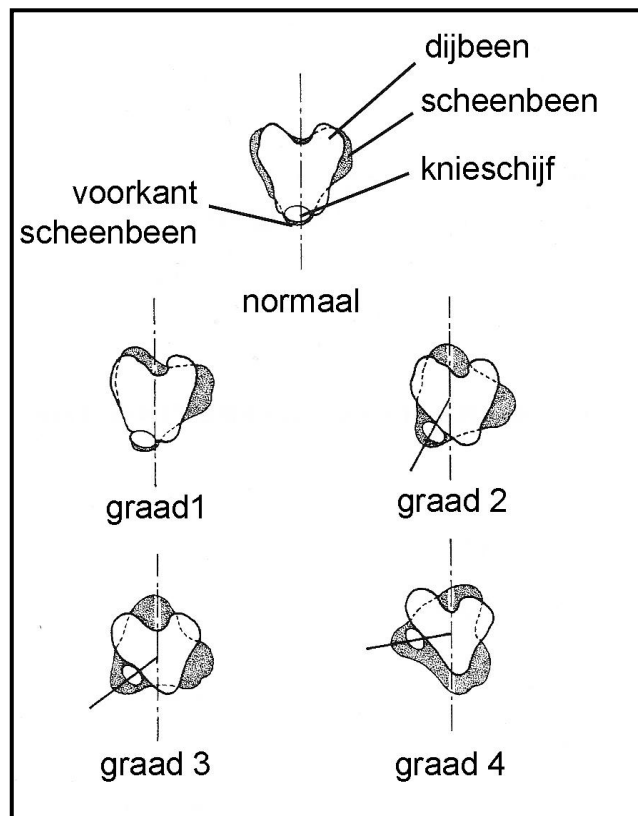

5. het naar binnen gedraaid zijn van de plaats waar de kniepees aanhecht
6. een buiging van het scheenbeen naar binnen
7. naar binnen staan van de voeten.

Bij de "risico rassen" spelen vaak een combinatie van erfelijke aanleg en milieufactoren een rol. We dienen ons te realiseren dat een hond met een atletische bouw, goed gespierd, niet te zwaar en dagelijks normale beweging, minder snel last zal hebben van patellaluxatie dan een hond met een zeer zware bouw met daarbij O-benige achterbenen en overgewicht.

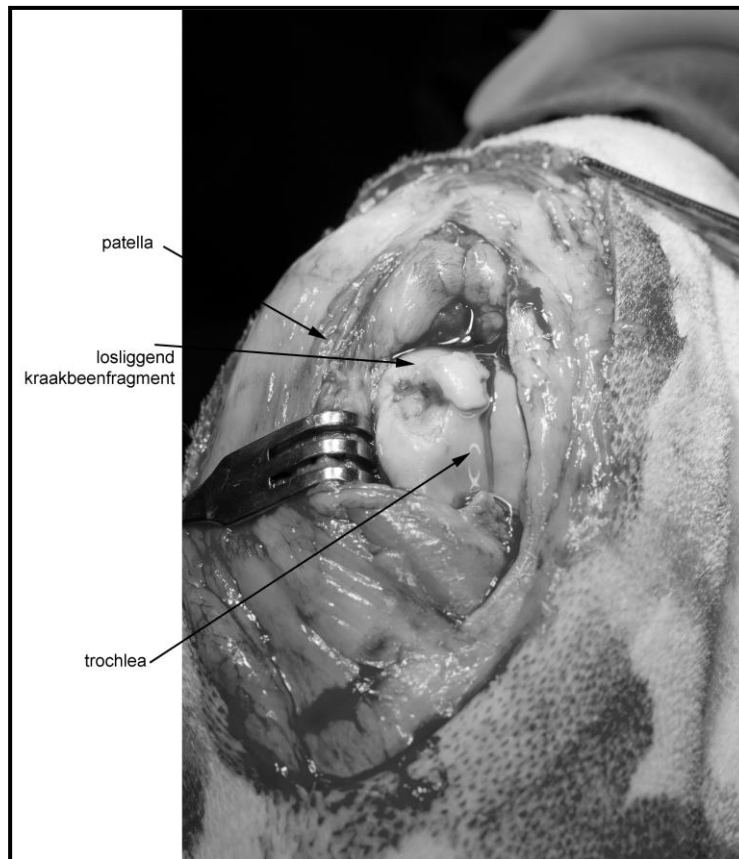
Ontwikkeling van het kniegewricht bij patellaluxatie

In onderstaande tekening is duidelijk gemaakt waar de patella zich naar verplaatst bij patellaluxatie naar mediaal, maar vooral ook wat er met de diepte en plaats van de groeve (trochlea) gebeurt bij de verschillende graden patellaluxatie. De verandering van de groeve is vooral bij de Franse en Engelse bulldog frequent het geval. Doordat de hond tijdens de groei al een verplaatsing van de patella heeft wordt er vaak een soort "nieuwe" groeve gemaakt aan de binnenzijde van de trochlea (zie graad 2 en 3). De nieuwe groeve die de hond zelf heeft geconstrueerd is natuurlijk niet stabiel, het is een aanpassing van het lichaam aan een afwijking. De nieuw gevormde trochlea is bekleed met kraakbeen van een slechte kwaliteit waardoor de hond

artrose in het kniegewricht gaat ontwikkelen. Met uiteindelijk als gevolg pijnlijke knieën op een leeftijd van vier jaar of ouder.

Een andere mogelijkheid van ontwikkeling van patellaluxatie is dat de patella, door de druk die hij uitoefent op het binnenste gedeelte van de trochlea, een stuk kraakbeen van de binnenste rolkam los laat komen. Dit geeft acute pijnlijke. Vooral bij jonge honden kan de pijnlijke dermate ernstig zijn dat ze niet meer op het been kunnen en/of willen staan en zittend op hun bil zicht voortslepen. Vaak wordt dit verward met verlamming van het achterbeen.

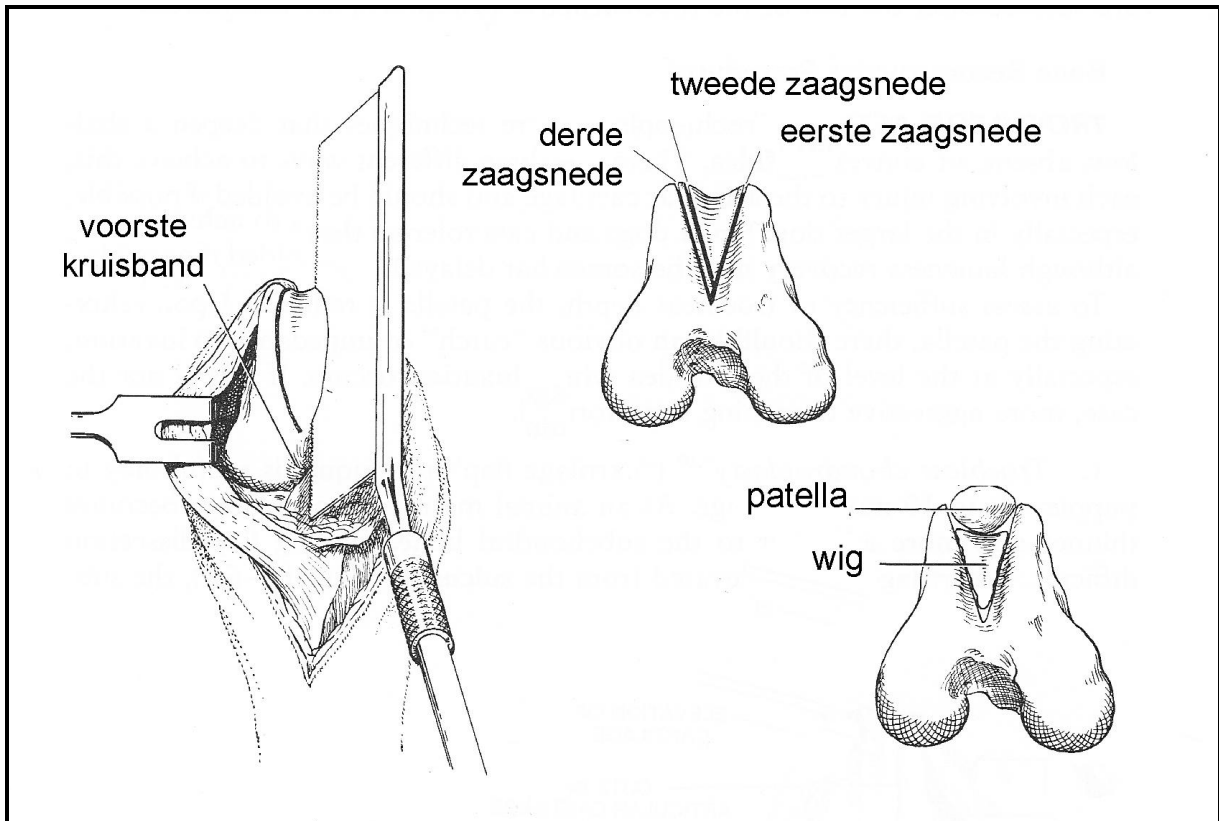

Behandeling van patellaluxatie naar mediaal

Wat de beste behandeling voor een hond met patellaluxatie naar mediaal is, is sterk afhankelijk van de leeftijd, gewicht, bouw van de hond en bouw van het achterbeen van de hond. Zo kan de behandeling bestaan uit een medicamenteuze aanpak met gerichte training tot een operatieve correctie van het kniegewricht. Uiteindelijk is het doel dat de hond ook op oude leeftijd nog goed kan lopen en zonder pijn zich kan voortbewegen.

Bij een operatie wordt de trochlea verdiept (volgens tekening) en wordt de aanhechting van de kniepees t.h.v. de crista tibia verplaatst naar het midden van het scheenbeen zodat er weer een rechte lijn ontstaat tussen aanhechting van de musculus Quadriceps, kniepees met knieschijf en crista tibia. De prognose van een

operatie is gunstig mits er maar op tijd wordt ingegrepen, er moet namelijk niet te veel atrose in het gewricht aanwezig zijn, want dit geeft op oudere leeftijd meer pijnklachten. De pijnklachten zijn te vergelijken met atrose in knieën bij mensen.

Erfelijkheid

Daar de bouw van het achterbeen in belangrijke mate gebaseerd is op erfelijke informatie die vastgelegd is in de genen, is het dus ook logisch dat patellaluxatie een hoge mate van erfelijkheid heeft. Om verdere verspreiding binnen het ras te voorkomen is het belangrijk om zeer terughoudend te zijn om te fokken met dieren die lijder zijn van deze aandoening. Het is belangrijk om fokdieren te selecteren op een goed ontwikkelde trochlea, rechte been stand, voldoende hoeking en juiste stand van de ondervoeten.